

stor Værdi, som vel ikke nøje kan angives, fordi det maa anses for umuligt i Kolonierne at finde Burderingsmænd med saadan teknisk Indsigt, at de vilde kunne afgive en tilforladelig Takstation; men en Forestilling om Værdien kan hentes fra, at der til dens første Anlæg og den efter Kampagnen 1878 foretagne bethdelige Forbedring (alle senere udførte Vedligeholdelses- og Forbedringsarbejder altsaa ikke medregnede) er anvendt over $2\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Fabrikken, der tjener Statskassen til Pant for de i Henhold til Lov 25de Februar 1876 hvede Laan af i alt 1,414,784 Kr. 57 Ø., hvortil kommer Rentestancer af i alt 582,696 Kr. 59 Ø., vilde selvfølgelig ved i Selskabets Besiddelse at henstaa ganske ubenyttet, sandsynligvis i en Mark-række, efterhaanden tage mere og mere i Værdi, og da der ikke er mindste Udsgt til, at den overhovedet skulde kunne finde en privat Køber, endfige til en Pris, der blot tilnærmelsesvis svarede til dens virkelige Værdi eller selv blot til Statskassens deri prioriterede Fordring, og det som bemærket er overmaade tvivlsomt, om Selskabet selv vilde kunne tilvejebringe Midlerne til paa ny at sætte den i Virksomhed, vilde den sandsynlige Følge af dens Standsning blive en Tilintetgørelse af omtrent hele Værdien.

Ogsaa middelbart vilde selv blot et enkelt Aars Standsning medføre Tilintetgørelsen af store Værdier og drage vidtgaaende Følger efter sig. Den Hensigt, hvort det betydelige Statslaan bevilgedes ved Loven af 25de Februar 1876, at hde Sukkerdyrkingen paa St. Croix en væsentlig Støtte, maa utvivlsomt siges at være naaet i ikke ringe Grad ved Fællessukkerfogeriet, om end Forventningerne om dets Evne til at forrente den meget store Anlægskapital ere blevne stufede. Naar de fire sidste Aars lave Sukkerpriser ikke have medført nogen Formindselse af det Areal, der er i Sukkerdyrking paa St. Croix, har Fællessukkerfogeriet utvivlsomt en ikke ringe Andel deri, ikke blot derved, at det har gjort det muligt for et større Antal Plantager (hvoriblandt de Staten tilhørende), der enten ganske manglede Sukkerværker eller vare utilstrækkeligt forsynede dermed, at opretholde Sukkerdyrkingen, som ellers maatte have standset af Mangel paa Kapital til at opføre eller forny de fornødne Værker, men ogsaa ved i forholdsvis stort Omfang at have fremaldt Sukkerdyrking paa smaa Jordlodder, som ere enten købt eller lejede af Personer af Arbejdsklassen. I hvilken Grad denne

ogsaa for de almindelige sociale Tilstande vigtige Form af Sukkerdyrking, der kun er mulig, naar selve Sukkerrørene kunne afhændes, har udviklet sig i Ly af Fællessukkerfogeriet, vil fremgaa af følgende Talangivelser. I Fællessukkerfogeriets første Kampagner leveredes af flige Parcellister (Squatters) kun omtrent $\frac{1}{2}$ Million Pbd. Rør aarlig, men i Kampagnen 1887 leveredes der af saadanne over 19 Millioner Pbd., der er mere end en Femtedel af hele Fabrikkenes Forbrug, og efter den almindelige Gennemsnitsberegning svarer til 1,100 Acres eller 800 Tdr. Land i Sukkerdyrking, og der er ved denne stærke Udvikling af det mindre Landbrug særligt at mærke, at Udviklingen netop har været stærkest under Sukkerkrisen; i 1883 (Aaret før det stærke Prisfald) leveredes der af Parcellister endnu kun 3 Millioner Pbd. Rør, men i 1884 13 Millioner, som i de følgende Aar efterhaanden steg til de nævnte 19 Millioner i 1887. Uden Fællessukkerfogeriet er denne Sukkerdyrking umulig, og en selv kun midlertidig Standsning af Røgeriet vilde tilintetgøre den og spilde den deri anvendte Kapital, da Parcellisterne vilde mangle Evne til at afvente en Genoptagelse af Røgeriets Virksomhed.

Af de til Fællessukkerfogeriets Opland hørende egentlige Plantager er der 8 med en Rørleverance i 1886 af 20 Millioner Pbd. Rør, som ganske mangle Sukkerværker — deriblandt den Staten tilhørende Work and Rest med 6 Millioner Pbd. Rør. Flere andre Plantager have kun mere eller mindre mangelfulde Værker.

Af samtlige her anførte Grunde maatte Finansministeriet, efter at Aktieselskabets Bestyrelse havde afgivet den ovennævnte Erklæring om ikke at ville fortsætte Fabrikkenes Drift i 1888, anse sig forpligtet til at gribe ind for at hindre en saadan Standsning, og da den stærkt fremryttede Tid gjorde det nødvendigt, at der handles hurtigt, for at Forberedelserne til næste Kampagne kunde træffes, habdes der intet andet virksomt Middel til at hindre Standsning end at overtage Statskassens Pant til Brugelighed i Henhold til D. L. 5—7—8. En saadan Besiddelsestagelse blev derfor iværksat af Gubernementet i de første Dage af November.

Straks efter Sværkættelsen af denne Besiddelsestagelse fremkom under 11te November 1887 en Forespørgsel fra Selskabets Bestyrelse, om ikke Finansministeriet nu, da Bestyrelsens Virksomhed var bleven indskrænket til dets at modtage og undersøge Ministeriets aarlige Redegørelse